

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ

Ἡ δωρεὰ σώματος (ὀφθαλμῶν, νεφρῶν) εἶναι δόσιμο στόν Ἄνθρωπο πού κατευθύνεται στόν Θεάνθρωπο. — Εἰρήνη χωρίς Χριστό δέν ὑπάρχει. — Μέριμνα γιά τούς λιμοκτονοῦντες τοῦ τρίτου κόσμου. — Προσέσκεψη τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν στήν Ἀθήνα γιά τόν Συντονισμό τῶν ἐνεργειῶν τους στό θέμα αὐτό. — Τό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

Δέν ὑπάρχει σύγχρονη ἀναζήτηση ἢ ἀνάγκη, πού νά μὴν ικανοποιεῖται ἀπό καί μέσα στήν Ἐκκλησία κι αὐτό γιατί ἡ βάση πάνω στήν ὁποία ἱδρύθηκε ἀπό τόν Θεῖο Δομητόρα της εἶναι τό πλήρες κι ἀνιδιοτελές δόσιμο στόν Ἄνθρωπο, ἡ ἀγάπη τοῦ πλησίον ὡς ἑαυτοῦ, ἡ ἰσότητα, ἡ κοινωνική δικαιοσύνη, ὁ σεβασμός στό ἀνθρώπινο πρόσωπο σέ ὅποιο γένος, σέ ὅποια ἡλικία, σέ ὅποια φυλή κι ἂν ἀνήκει, ἡ εἰρήνη, πρῶτα ἡ ἐσωτερική καί ταυτόχρονα ἡ ἐξωτερική, μεταξύ τῶν ἀτόμων, μεταξύ τῶν λαῶν. Κ' ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἐκείνη πού διαφύλαξε τήν αὐθεντική διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ καί τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας του χωρίς ἀλλοιώσεις, χωρίς νοθεύσεις, χωρίς ἀπομάκρυνση ἀπό τή διαρκή μέριμνα γιά τόν ἄνθρωπο. Ὁ ἄνθρωπος προέχει σέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις της, σέ τέτοιο σημεῖο, ὥστε νά τοῦ παρέχεται κάθε στιγμή ἡ εὐκαιρία νά ξεπεράσει

τίς ἀδυναμίες του, νά καταικήσει τίς ἁμαρτίες του καί νά γίνεῖ κατὰ χάριν Θεός, νά ὁδηγηθεῖ στή θέωση. Δέν χρησιμοποιεῖ κοσμικές μεθόδους ἢ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἀλλά ἔχει βαθύτατα πνευματικό χαρακτήρα. Τό συνοδικό σύστημα διοικήσεως καί ἀναδείξεως τῶν ἐπισκόπων της ἀποτελεῖ πρότυπο δημοκρατίας.

Σωτηρία συνανθρώπων

Ἐκπλήττονται σήμερα μερικοί πού βλέπουν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πρωτοπορεῖ. Ἀλλά αὐτό δέν εἶναι φαινόμενο συγκαιρινό. Πάντοτε βρισκόταν στήν πρωτοπορία. Σήμερα ἀπλῶς οἱ καιροί εἶναι ἴσως πιό ὄριμοι, γιά νά δεχτοῦν τά μηνύματά της. Πρὶν λίγες μέρες ἄρχισε στίς ἐφημερίδες πολὺς λόγος γιά τίς μεταμοσχεύ-

Ἡ Ἐκκλησία μιλάει στό παιδιά της μέ τή γλώσσα τῆς Εὐθύνης, τῆς Ἀλήθειας καί τῆς Ἀγάπης.

ΜΑΡΤΙΟΣ
1985

12

σεις. Αίτια τό πρωτοχρονιάτικο μήνυμα τοῦ Μακ. Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού καλοῦσε τόν λαό νά παραμερίσει τίς προκαταλήψεις καί νά γίνεи μετά θάνατον δωρητής μελῶν τοῦ σώματός του (ὀφθαλμῶν, νεφρῶν) γιά τή σωτηρία πασχόντων συνανθρώπων μας. Ἀνάγγελνε μάλιστα τήν πρόθεσή του νά τά χαρίσει πρώτος γιά νά ἀνοίξει ὁ δρόμος καί καλοῦσε τοὺς κληρικούς νά κάνουν τό ἴδιο καί νά πρωτοστατήσουν στήν ἐνημέρωση τοῦ κόσμου. Μετά ἀπό ἓνα μήνα ὁ Μακαριώτατος γινόταν καί τυπικά δωρητής ἀποκτώντας τήν ὑπ' ἀριθμ. 061117 ταυτότητα. Σύμφωνα μέ δημοσιογραφικές πληροφορίες, στό διάστημα αὐτό διπλασιάστηκαν στόν τόπο μας οἱ δωρητές σώματος. Χαρακτηριστικά τό «Βῆμα» στό φύλλο τῆς 30 Ἰανουαρίου 1985 γράφει:

«Εἶναι ἐντυπωσιακό ὅτι ἀμέσως μετά τή δωρεά σώματος τοῦ κ. Σεραφεῖμ, διακόσια περίπου ἄτομα – ἐπώνυμα καί ἀνώνυμα – ἀκολούθησαν τό παράδειγμά του, ἀνεθάζοντας τά μέλη τῆς Πανελληνίας Ἑνώσεως Προσφορᾶς Ζωῆς (Π.Ε.ΠΡΟ.ΖΩ.) ἀπό 230 σέ 400 σέ 20 περίπου ἡμέρες. Τά νέα μέλη εἶναι κυρίως νεαρά ἄτομα».

Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι εἶχε προηγηθεῖ ἐδῶ καί δυό χρόνια ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ μεταμόσχευση δέν ἐρχεται διόλου σέ ἀντίθεση μέ τή χριστιανική διδασκαλία, ἀντίθετα τήν ἐφαρμόζει στήν πράξη, ἀφοῦ πρόκειται γιά προσφορά στόν συνάνθρωπο, στόν πλησίον, πού τελικά κατευθύνεται στόν Θεάνθρωπο, πού ἔδωσε καί τό αἷμα του καί τή ζωή του τήν ἴδια γιά τή σωτηρία του.

Δέν περνάει πραγματικά μέρα πού νά μὴν ἀναγράφεται στόν τύπο ἡ περίπτωση ἑνός ἢ καί περισσοτέρων ἀτόμων, πού μέ ἐπιστολές τους ν' ἀναγγέλλουν ὅτι γίνονται δωρητές σώματος, ἀλλά καί συγκινητικές προσφορές οἰκείων πού ἔχασαν προσφιλή τους πρόσωπα καί δωρίζουν μέλη τους γιά τή σωτηρία πασχόντων.

Μόνιμη εἰρήνη

Τό ἐνδεχόμενο ἑνός πυρηνικοῦ ὀλοκαυτώματος ἔχει κάνει στήν ἐποχή μας πολλοὺς νά ἀνη-

συχοῦν. Εἰρηνιστικά κινήματα ὄλων τῶν ἀποχρώσεων κατακλύζουν τόν κόσμο, ἀλλά καί διακρατικές συσκέψεις μέ συμμετοχή καί τῆς χώρας μας γίνονται γιά τήν εἰρήνη. Ὁ φορέας ὁμως ἐκεῖνος πού διδάσκει καί φέρνει τήν εἰρήνη στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων εἶναι κατ' ἐξοχήν ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ὄχι μόνο εὐχεται καί προσεύχεται, ἀλλά καί ἐργάζεται γιά τήν εἰρήνη.

Τά Χριστούγεννα τοῦ 1983 μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἱ ποιμαντορικές χριστουγεννιάτικες ἐγκύκλιοι ὄλων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀφιερῶθηκαν στήν εἰρήνη. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ὑπογράμμισε τήν τεράστια ἐξοικονόμηση χρημάτων πού θά γίνεи ἐφ' ὅσον σταματήσει ὁ ἀνταγωνισμός τῶν πυρηνικῶν ἐξοπλισμῶν, ὥστε νά ἐκλείψει τό θλιβερό φαινόμενο τῶν θανάτων ἀπό πείνα. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως ὀργάνωσε πορεία εἰρήνης. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηθῶν καί Λεθαδεῖας ἔκανε νυκτερινή ὑπαίθρια λειτουργία στόν Παρνασσό γιά τήν εἰρήνη. Στήν Ἱ. Μητρόπολη Ἡλείας ἐγίνεи ἱερατικό συνέδριο γιά τήν εἰρήνη, ἐνῶ οἱ ἱερατικές συνάξεις πολλῶν Ἱ. Μητροπόλεων διαδήλωσαν μέ ψηφίσματά τους τήν πίστη τους σ' αὐτήν.

Ἡ Ἐκκλησία ὁμως δέν ἐπιζητεῖ μιά περιστασιακή, ἐφήμερη καί εὐθραστη εἰρήνη, ἀλλά τή μόνιμη καί παντοτεινή εἰρήνη, πού εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Γιατί χωρίς Χριστό εἰρήνη δέν ὑπάρχει, ἀλλά συνήθως εἰρηνολογία. Ὅπως γράφει ὁ Μ. Βασίλειος:

«Καί τῆς εἰρήνης αὐτοῦ αὐκ ἔστιν ὄριον». «Εἰρήνην, φησί, δίδωμι ὑμῖν, οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν». Διὰ τοῦτο, «οὐκ ἔστιν ὄριον τῆς εἰρήνης αὐτοῦ». Ἐπειδὴ ὑπερκόσμιόν ἐστι τό δῶρον. Εἰ γάρ ἐκ τοῦ κόσμου ἦν, συναπηρτίσθη ἂν τῇ τοῦ κόσμου συστάσει. Νῦν δέ ὁ δεξάμενος αὐτοῦ τήν εἰρήνην καί φυλάξας εἰς τόν αἰῶνα χρόνον τοῖς ἐκ τῆς εἰρήνης καλοῖς συμβιώσεται» (Ε.Π.Μ., τ. 30, σελ. 513).

Κι ἄλλοῦ ὁ μέγας ἱεράρχης τονίζει:

«Ὁ ζητῶν εἰρήνην Χριστόν ἐκζητεῖ, ὅτι αὐτός ἐστιν ἡ εἰρήνη, ὅς ἐκτίσε τοὺς δύο εἰς ἓνα καινόν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καί εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, εἴτε τά

έν τοις σύρανοις είτε τά επίγης... Ἄνω γάρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἢ ἀληθής» (Ε.Π.Μ., τ. 29, σελ. 373).

Κι ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος παρατηρεῖ:

«Εἰρήνην δέ λέγω, οὐ τὴν ἀπὸ προσηρσεως ψιλῆς... ἀλλὰ τὴν κατὰ Θεὸν εἰρήνην, τὴν ἐκ τῆς συμφωνίας τῆς πνευματικῆς, ἣν πολλοὶ διασπῶσι νῦν, ὑπὲρ ἀκαίρου φιλονεικίας τὰ ἡμέτερα καθαιρούντες...» (Ε.Π.Μ., τ. 48, σελ. 870).

Γιὰ τοὺς λιμοκτονοῦντες

Πολύ πρὶν κινηθεῖ οἰοσδήποτε στὸν τόπο μας, μόλις ἐπιδεινώθηκε ἡ κατάσταση στὴν Αἰθιοπία καὶ ἡ πείνα ἄρχισε νὰ θερίζει χιλιάδες ζωές, ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν μέσα σέ πολύ μικρό χρονικό διάστημα συγκέντρωσε τό ποσό τῶν 5.000.000 δρχ., τὰ ὁποῖα παρέδωσε μέ ἐπιταγὴ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Γιούνισεφ, γιὰ νὰ σταλοῦν στὸν τρίτο κόσμο. Γιὰ τό 1985, ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ ἔθεσε ὡς στόχο τῆς ἑνα μεγαλόπνοο πρόγραμμα σωτηρίας 1.000.000 ψυχῶν καὶ ἤδη ὅλα τὰ Ε.Φ.Τ. κινοῦνται δραστήρια γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἱ. Μητροπόλεις δέν ὑστέρησαν, ἐνῶ μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιάς περιάχθηκε εἰδικὸς δίσκος σέ ὅλους τοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς χώρας, τό προϊόν τοῦ ὁποῖου συγκεντρώνεται σέ λογαριασμό τῆς Ἐθνικῆς Τράπεζας, γιὰ νὰ σταλεῖ στὴν Ἀφρική.

Τό ὅλο θέμα ἐν τούτοις ἡ Ἐκκλησία τό βλέπει μακροπρόθεσμα. Ἔτσι μέ πρωτοβουλία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου τό προσεχές φθινόπωρο θά συνέλθει πιθανώτατα στό Ζάππειο Μέγαρο Προσύσκεψη κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἀντιπροσώπων καὶ οἰκονομολόγων ὄλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, — ὁμοδόξων καὶ ἑτεροδόξων, — πού δέχθηκαν τὴν πρότασή του, γιὰ νὰ προετοιμάσει Σύσκεψη τῶν Ἀρχηγῶν καὶ Προκαθημένων τους μέ σκοπὸ τὸν συντονισμό τῶν ἐνεργειῶν τους γιὰ τὴν ἀποτελεσματικώτερη ἀντιμετώπιση καὶ τὴν ἐκλειψη τοῦ φαινομένου τῶν θανάτων ἀπὸ πείνα, πού ἀποτελεῖ στίγμα γιὰ τὴν πολιτισμένη ἐποχὴ μας.

Κοινωνικὴ Μέριμνα

Μεριμνώντας ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὴν ἀνακούφιση συνανθρώπων μας σέ ἄλλα σημεῖα τοῦ κόσμου, δέν σημαίνει ὅτι παραμελεῖ τὰ σοβαρὰ κοινωνικά προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τὸν ἴδιο τὸν τόπο μας. Δέν παεῖ πολὺς καιρὰς, πού μέ ἀποφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παραχωρήθηκε τεράστια οἰκοπεδικὴ ἔκταση στό Πέραμα γιὰ τὴ στέγαση ἀπόρων καὶ τὴ νομιμοποίηση αὐθαιρέτων μεγάλου ἀριθμοῦ ἐργατικῶν οικογενειῶν. Ἀναρίθμητες ἐξ ἄλλου εἶναι οἱ δωρεές πού γίνονται εἴτε ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο εἴτε ἀπὸ τίς κατὰ τόπους Ἱ. Μητροπόλεις σέ ὀργανισμοὺς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ἀλλὰ καὶ σέ ἰδιώτες, μέ τὴν παραχώρηση ἐκτάσεων γιὰ τὴν ἀνάγευση Κοινοτικῶν Γραφείων, Πνευματικῶν Κέντρων, Ἀγροτικῶν Ἱατρειῶν, τῆ δημιουργία πλατειῶν, τῆ στέγαση ἀνενδεῶν. Στὴ Σιάτιστα ἡ Ἱ. Μητρόπολη παραχώρησε πρόσφατα νεόδμητο πολυώροφο κτίριο γιὰ νὰ στεγασθεῖ τό Κέντρο Ὑγείας τῆς περιοχῆς. Μά καὶ πόσα Νοσοκομεῖα καὶ Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα δέν ἔχουν ἀνεγερθεῖ σέ ἐκτάσεις τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὁ Εὐαγγελισμός ἡ τό Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, γιὰ νὰ περιοριστοῦμε σέ δυό χαρακτηριστικὰ παραδείγματα.

Σήμερα στὴν περιοχή τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τίς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λειτουργοῦν 400 περίπου ἰδρύματα, πού προσφέρουν στοργή τόσο στά γερατειὰ ὅσο καὶ στά νιάτα. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ περιλαμβάνονται 4 νοσοκομεῖα, σανατόρια, ἄσυλα ἀνιάτων, στέγες κατακοίτων γερόντων, γηροκομεῖα, εἰδικὰ ἰδρύματα γιὰ ἀπροσάρμοστα παιδιά, ὀρφανοτροφεία, οἰκοτροφεία, παιδικές κατασκηνώσεις κ.λπ. Παράλληλα λειτουργοῦν πάμπολλα ἐκκλησιαστικά πολιτιστικά ἰδρύματα, σχολές βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ βυζαντινῆς τέχνης, παιδικές χορωδίες καὶ μανδολινάτες, ὀρχήστρες, φιλαρμονικές, Πνευματικὰ Κέντρα, Βιβλιοθήκες, θεατρικά τμήματα κ.λπ.

Τὰ Φιλόπτωχα Ταμεῖα τῆς Ἐκκλησίας ἐνισχύουν ποικιλώτροπα τοὺς ἐνδεεῖς, τοὺς ἀνήμπορους, τοὺς πολύτεκνους. Μόνον ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν μέσα στό 1984 δαπάνησε γιὰ φι-

Ο Μοσκ. γίνεται καί τοπικά διορηθής σώματος. Δίπλα ό Πρύτανις του Πανιμίου Ἀθηνών.

λανθρωπικούς σκοπούς τό ποσό τῶν 100 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Τήν ἴδια περίοδο, οἱ δαπάνες γιά τούς ἴδιους σκοπούς, μιᾶς Ἰ. Μητροπόλεως φτάνουν τά 30 ἑκατομμύρια δραχμές καί σέ ὀρισμένες περιπτώσεις ξεπερνοῦν τά 50 ἑκατομμύρια δραχμές.

Αὐτές εἶναι μερικές μόνο πτυχές τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας σήμερα, πού διεξάγεται ἀθόρυβα, σεμνά, συστηματικά, ἀπό ἀγάπη στό συνάνθρωπο καί μόνο. Γι' αὐτό καί εἶναι εὐρύτατα καταξιωμένο στή συνείδηση τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Βέβαια μερικοί κάνουν πῶς δέν τό γνωρίζουν. Ἄλλοι κατηγοροῦν τήν Ἐκκλησία ὅτι δέν κάνει τίποτε. Καί ἄλλοι μέ λασπολογίες καί λιβελλογραφήματα γιά λόγους γνωστοῦς στοῦς παροικούντες τήν Ἱερουσαλήμ προσπα-

θοῦν νά διαβάλουν καί τόν θεσμό καί τούς λειτουργούς του κι ὅ,τι ἔχει σχέση μέ τήν Ἐκκλησία καί τόν Ἱερό Κλήρο. Ἀλλά ἡ Ἐκκλησία οὔτε πτρεῖται, οὔτε ἐμποδίζεται, οὔτε ὀπισθοδρομεῖ. βαδίζει μέ ἐπίγνωση τήν πορεία της γνωρίζοντας αὐτό πού ἔχει εἶπει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος:

«Πόσοι ἐπολέμησαν τήν Ἐκκλησίαν καί οἱ πολεμήσαντες ἀπώλοντο; Αὐτῆ δέ ὑπέρ τόν οὐρανόν ἀναβέβηκε. Τοιοῦτον ἔχει μέγεθος ἡ Ἐκκλησία· πολεμουμένη νικᾷ· ἐπαθουλεσομένη περιγίνεται· ὑβριζομένη λαμπρότερα καθίσταται· δέχεται τραύματα, καί οὐ καταπίπτει ὑπό τῶν ἐλκῶν· κλυδωνίζεται, ἀλλ' οὐ καταποντίζεται· χειμάζεται, ἀλλά ναυάγιον οὐχ ὑπομένει· παλαίει, ἀλλ' οὐχ ἠττᾶται· πυκτεύει, ἀλλ' οὐ νικᾶται». (Ε.Π.Μ., 42, σελ. 397-398).

« ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ »

Ἐφημερίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τό μαχητικό, πνευματικό ὄργανο τοῦ κάθε χριστιανοῦ. Πληροφορεῖ, ἐνημερώνει καί κατατοπίζει τό λαό πάνω σ' ὄλα τά ζητήματα πού ἀπασχολοῦν τό σύγχρονο ἄνθρωπο. Ἐτήσια συνδρομή 500 δρχ. Ἰασιῶν 1 - 115 21 Ἀθήνα.

«ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ». Τριμηνιαῖο περιοδικό. Συντάσσεται ἀπό τό Γραφεῖο Τύπου τῆς Δ.Ι.Σ. Τηλ. 721.2904, 724.4108. Ἐκδίδεται ἀπό τό περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καί διανέμεται δωρεάν μέ τή φροντίδα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Τύποις Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰασιῶν 1 — 115 21 Ἀθήνα.